

Stanisław Stępień, *Kopko Maksym [Maksymilian] (1859–1919)* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej;

zob. także Stanisław Stępień, *Kopko Maksym [Maksymilian] (1859–1919)* [w:] *Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski południowo-wschodniej*, pod red. Andrzeja Meissnera, Kazimierza Szmyda, Rzeszów 2011 s. 194-195

KOPKO Maksym [Maksymilian] (1859–1919), kapłan greckokatolicki, kompozytor, dyrygent, pedagog, działacz muzyczny

Ur. w 1859 r. w Borszowicach (pow. przemyski), był synem Piotra proboszcza gr.-kat. w tejże miejscowości. Po ukończeniu szkoły ludowej, uczył się w latach 1869–1878 w C.k. Gimnazjum w Przemyślu, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości. Następnie studiował teologię najpierw w Gr.kat. Sem. Duch. we Lwowie, a następnie w Przemyślu. Już wówczas wykazywał duże uzdolnienia muzyczne, założył pierwszy chór seminarzystów. Po ukończeniu Seminarium przyjął w r. 1884 święcenia kapłańskie i został mianowany wikarym przy gr.kat. katedrze przemyskiej. Funkcję tę pełnił do 1896 r., będąc jednocześnie katechetą w siedmioklasowej szkole żeńskiej w Przemyślu, gdzie kierował założonym przez siebie chórem szkolnym. Następnie w latach 1892–1913 był katechetą religii gr.kat. w C.k. Żeńskim Seminarium Nauczycielskim w Przemyślu, a dodatkowo od r. 1892 nauczycielem śpiewu w klasach z ukraińskim językiem w C.k. Wyższym Gimnazjum w Przemyślu. Zarówno w Seminarium Nauczycielskim, jak i Gimnazjum założył chóry, których był dyrygentem. Jednocześnie już w latach 80. włączył się w działalność polskiego Towa-

rzystwa Muzycznego w Przemyślu, którego zarząd powierzył mu funkcję I dyrygenta prowadzonego chóru mieszanego. W r. 1891, wspólnie z ks. Josyfem Kyszakiewiczem, zorganizował ukraiński chór pn. „Przemyski Bojan” (istniał do 1939 r.). W obu chórach dał się poznać także jako utalentowany wokalista, dysponujący pięknym głosem, określanym popularnie jako „srebrny baryton”.

W r. 1896 r. został zwolniony przez ordynariusza gr.kat. z funkcji wikarego katedralnego i mianowany profesorem muzyki w miejscowym Gr.kat. Sem. Duch. oraz dyrygentem chóru katedralnego. W r. 1908 został mianowany kanonikiem i członkiem przemyskiego Konsystorza Gr.kat. Pełnił także funkcję kasjera Instytutu dla Wspierania Wdów i Sierot po Duchownych Gr.kat.

Jest autorem licznych kompozycji muzyki religijnej i świeckiej – chóralnej i solowej. Do najbardziej znanych jego utworów chóralnych należą m.in.: *Hamalija* – kantata przeznaczona dla chóru, solistów i orkiestry, do słów Tarasa Szewczenki (1894); *Do Rusi, Luti morozy zemlu skuwały* (Srogie mrozy skuwały ziemię) do słów H. Ceglińskiego (1892); *Głos archanielski* (1887), *Wicznaja pam’jat* (Wieczna jemu pamięć, 1890), *Liturgia* (1897), *Liturgia Joana Zlotoustego* (1899), *Tropariony paschalne* (1904), *Na Swiatyj Weczir* (Na Boże Narodzenie, 1905), *Stużba Boża* (Msza Święta, 1912). Utwory na fortepian: *Nadwihrianka i Bojanistka* (1881). Muzyka do spektakli teatralnych: *Daryna* Ł. Łopatyńskiego (1895), *Noc Betlejemska* I. Łucyka (1894, 1900), *Josyf w Ehypti* (Józef w Egipcie) I. Łucyka (1902), *Nie żartuj z sercem* I. Łucyka. Wśród jego pieśni solowych najbardziej znane są napisane w latach 1879 i 1880 do

słów Iwana Huszałowicza utwory pt. *Pieśń, Wiryt ne wiryt* (Wierzy nie wierzy). Jest on autorem także popularnego hymnu ukraińskiej społeczności Przemysła i regionu napisanego w 1892 r. do słów Hryhorijsa Cehlińskiego *De sribnołentyj Sjan pływe* (Gdzie srebrzysty San płynie).

Zapisał się on także na niwie wydawniczej. W 1897 r. założył, funkcjonujące do 1912 r., wydawnictwo „Biblioteka Muzykalna”, którego nakładem wyszły dzieła Dmytra Bortniańskiego i Josyfa Kyszakiewicza, a w r. 1908 popularny śpiewnik *Naszi dumy, naszi pisni* (Nasze dumy, nasze pieśni) oraz podręcznik *Samouczka. Metodyczny pidrucznik dla nauky spiwu z not* (Samouczek. Metodyczny podręcznik do nauki śpiewu z nut), I wyd. Przemysł 1901, II wyd. Przemysł 1907.

Zmarł 26 lutego 1919 r.

AP w Przemysłu, I Państwowe Gimnazjum i Liceum, sygn. 35, 39, 42, 44, 58, 59; tamże ABGK, sygn. 3994.

Blazejowskyj D., *Historical Šematism of the Eparchy of Przemysł including the Apostolic Administration of Lemkivščyna (1828–1939)*, Lviv 1995, s. 703; *Spys parochij i swiaszczenykiw hr.-kat. złuczenych Eparchij Peremyskojij, Sambirskojoj i Sjanickojij na rik 1924*, Peremyszl 1923, s. 94; *Szemantyzm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1892*, Lwów 1892, s. 339, 387; *Szemantyzm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1913*, Lwów 1913, s. 555; *Sprawozdanie Dyrekcji C.K. Gimnazyum w Przemysłu za rok szkolny 1894*, Przemysł 1894, s. 138; „San” 29 IV 1883, nr 18, s. 3; „Echo Przemyskie” 1897, nr 74, s. 2; Popowicz O., *Pieśń solowa w twórczości kompozytorów ukraińskich XIX i pierwszej połowy XX wieku*, Rzeszów 2006, s. 132; Medwedyk P., *Dijaczi ukrajinskojij muzycznoji kultury (materiały do bio- bibliograficznego słownyka, „Za-*

pyski Naukowoho Towarystwa imeni Szewczenka” 1993, t. CCXXVI, s. 411; *Peremyszl zachidnyj bastion Ukrainy*, pid red. B. Zahajkewycza, New Jork-Filadelfia 1961, s. 322.